

**Gemeente
Amsterdam**

**Actiecentrum
Veiligheid en Zorg**

Treiteraankpak Jaarmonitor 2019

2 maart 2020

De Treiteraankpak
Intimidatie in de woonomgeving

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Inblik in de Treiterpraktijk	4
3. Cijfers Treiteraankpak 2019	5
1. Aantal signalen en zaken	5
2. Overzicht caseload	7
3. Afgesloten treiterzaken	10
Bijlage 1 Criteria en werkwijze van de Treiteraankpak	11

1. Inleiding

Amsterdam kende treitersituaties in de woonomgeving die soms maanden, jaren voortduurden terwijl niemand in staat bleek het treitergedrag te stoppen. Uiteindelijk verhuisden vaak de slachtoffers. Naar aanleiding daarvan kwam er een actieplan van gemeente, politie, Openbaar Ministerie, zorgpartners en woningcorporaties. In 2013 ging de Treiteraankpak van start, een stedelijk programma om gericht samenwerking te smeden en slagkracht te ontwikkelen. Met als expliciet uitgangspunt het belang van de slachtoffers centraal te stellen.

De Treiteraankpak heeft tot doel om extreme overlast en intimidatie in de woonomgeving tegen te gaan¹. Het gaat hierbij niet om 'gewone' burenruzies, maar om langdurige ernstige overlast. Daarbij is sprake van 'eenduidig' slachtofferschap, gericht tegen één of meerdere specifieke personen of huishoudens. Zowel bij treiteraars als bij slachtoffers blijkt in een aantal gevallen sprake van sociale en/of psychiatrische en/of (bij treiteraars) persoonlijkheidsstoornissen. Het doel van de aanpak is om de treitersituatie te beëindigen en te voorkomen dat het slachtoffer zich genoodzaakt voelt om te verhuizen. De bescherming van het slachtoffer staat voorop. Om dit te bewerkstelligen werkt de gemeente Amsterdam samen met GGD, politie, Openbaar Ministerie, corporaties (de Federatie) en andere zorgpartners.

De spil in het onderzoeken en oplossen van treitersituaties zijn de informatiemakelaars en treiterregisseurs. In elk stadsdeel voeren de treiterregisseurs regie over treiterzaken. De informatiemakelaars, die als onderdeel van de Meldpunten Zorg- en Woonoverlast van de stadsdelen, onderzoeken en duiden de signalen en meldingen van treitersituaties. De wisselwerking tussen de informatiemakelaar en de treiterregisseur loopt goed. Bij het oplossen van de treitercasussen zijn naast de GGD en politie, de woningcorporaties belangrijke partners, omdat zij als verhuurder het huurrecht kunnen toepassen als treiteraars in een huurwoning hun gedrag niet aanpassen. Dit vormt een belangrijke stok achter de deur. Het Actiecentrum Veiligheid en Zorg (het AcVZ) faciliteert onder andere door het leveren van kennis en expertise, signaleert eventuele systeemfouten en heeft, indien nodig, korte lijnen met de burgemeester en andere bestuurders. Ook nemen de treiterregisseurs en informatiemakelaars deel aan de vakontwikkeling die door het AcVZ ontwikkeld is.

Ontwikkelingen Treiteraankpak 2016 - 2020

De Treiteraankpak is sinds 2016 ondergebracht binnen het AcVZ. Het Programmateam van de Treiteraankpak komt tweejaarlijks bijeen en indien nodig op afroep vaker. Overstijgende treiterzaken worden voor besluitvorming aan het Directeurenoverleg en de Stuurgroep Veiligheid en Zorg voorgelegd. Binnen de Treiteraankpak werken de partners nog steeds met het in 2017 hernieuwde samenwerkingsmodel 2.0. Hierin zijn de afspraken vastgelegd hoe de stadsdelen, het AcVZ en de betrokken partners gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het oplossen van treitersituaties. De regie voor de treiterzaken ligt bij de stadsdelen, het AcVZ faciliteert en ondersteunt hierin. Deze afspraken hebben geleid tot een werkwijze die in de praktijk stevig is verankerd in de gemeente en bij de partners. Deze infrastructuur en de sinds 2013 opgedane expertise en ervaring - maakt dat we nog steeds tientallen complexe zaken van treitersituaties gezamenlijk op kunnen lossen. De slachtoffers van intimidatie in de woonomgeving worden beschermd en de insteek blijft dat zij veilig in hun wijk kunnen blijven wonen.

---

¹ In bijlage 1 zijn de criteria en de werkwijze van de Treiteraankpak opgenomen.

2. Inkijk in de Treiterpraktijk

Complexe Treitercasus met koopwoning

Begin 2019 slaat een vermeend treiteraar zijn buurman met een zwaar voorwerp. Na deze melding bij het Meldpunt Zorg en Woonoverlast gaat de Treiteraankpak van start. Onderzoek leert vervolgens dat de casus naast het geweldsincident bestaat uit:

- Veroorzaken van geluidsoverlast op willekeurige tijdstippen (kloppen op de muren);
- Het betreden van het erf van de buurvrouw;
- Het in de gaten houden van de omgeving door de plaatsing van verschillende camera's;
- Intimideren van de woonomgeving door gedrag/houding (bv. claimen parkeerplek).

De inzet en betrokkenheid van de partners, te weten GGD, de corporatie, politie, OM, bewoners, het betreffende stadsdeel en de coördinatie vanuit het Actiecentrum Veiligheid en Zorg in deze casus is groot geweest. Het is een complexe casus waarbij de vermeende treiteraar in een koopwoning woont, terwijl omwonenden een woning huren. Met de kans op herhaling is er een veiligheidsrisico. De directe burens van beide kanten zijn angstig, omdat de treiteraar nogmaals fysiek kan worden. Om die reden worden deze beide burens, maar ook andere burens (in totaal negen) in de straat voorzien van een noodknop door de Treiteraankpak, het aware-kastje van de politie. Politie surveilleert intensiever in de straat en een zogenoemde 'Aandacht vestiging op Locatie' wordt aangemaakt (bij melding bij de politie is er meer informatie bekend). Dit alles om de veiligheid beter te kunnen borgen en herhaling te voorkomen.

Meerdere interventies worden ingezet door de Treiteraankpak en haar partners; geluidsmetingen om de geluidsoverlast te meten, buurtonderzoek om een beter beeld te krijgen van de woonomgeving, hoor- en wederhoorgesprekken en bewonersbijeenkomsten. Ook de corporatie die de huurwoningen bezit aan de overkant is actief betrokken bij het inzetten van de interventies. Samen met het OM wordt de zitting van het genoemde geweldsincident voorbereid. Op de strafzitting schetst de Officier van Justitie de brede context van de treitersituatie in de woonomgeving. Burens zijn bovendien verenigd en laten zich vertegenwoordigen door een advocaat en spannen een civiele procedure aan tegen de vermeende treiteraar aan.

Deze procedure slaagt, de rechter be vraagt naast de advocaat van de burens ook de treiterregisseur. De uitkomst laat zich samenvatten door:

- Treiteraar mag alleen via een bepaalde route zijn woning betreden om contact tegen te gaan tussen treiteraar en slachtoffers;
- Dwangsommen bij herhaling van bovengenoemde punten.

De Treiteraankpak is in contact gebleven met de treiteraar en zijn advocaat. De uitkomst van de civiele rechtszaak, het dossier en de sfeer in de straat heeft in gesprekken geleid tot een vrijwillige verkoop door de treiteraar van zijn woning.

3. Cijfers Treiteraankpak 2019

3.1 Aantal signalen en zaken

a. Totaal aantal signalen en zaken

Een signaal houdt in dat er een potentiële treiterzaak wordt gesignaleerd, er kunnen dus meerdere meldingen achter één signaal zitten. Onderstaande tabel gaat over alle signalen sinds de start van de Treiteraankpak.

Tabel 1. Totaal aantal signalen van potentiële treiterzaken (peildatum 07-01-2020)

Overzicht Treiteraankpak per 1 januari 2013	
Totaal aantal signalen van potentiële treiterzaken	648
waarvan aantal nog in onderzoek	26

b. Ontwikkeling signalen en zaken

In de tabel hieronder is de verdeling van de signalen van potentiële treiterzaken over de verschillende jaren te zien sinds de start van de aanpak, en het aantal daarvan dat in datzelfde jaar is vastgesteld als Treiterzaak. In 2019 zijn er 64 nieuwe signalen van potentiële treiterzaken ingestroomd. Van deze signalen zijn er tot nu toe 18 vastgesteld als treiterzaak, dit kunnen er meer worden omdat een deel nog in onderzoek is.

Tabel 2. Ontwikkeling per jaar (peildatum 7 januari 2020)

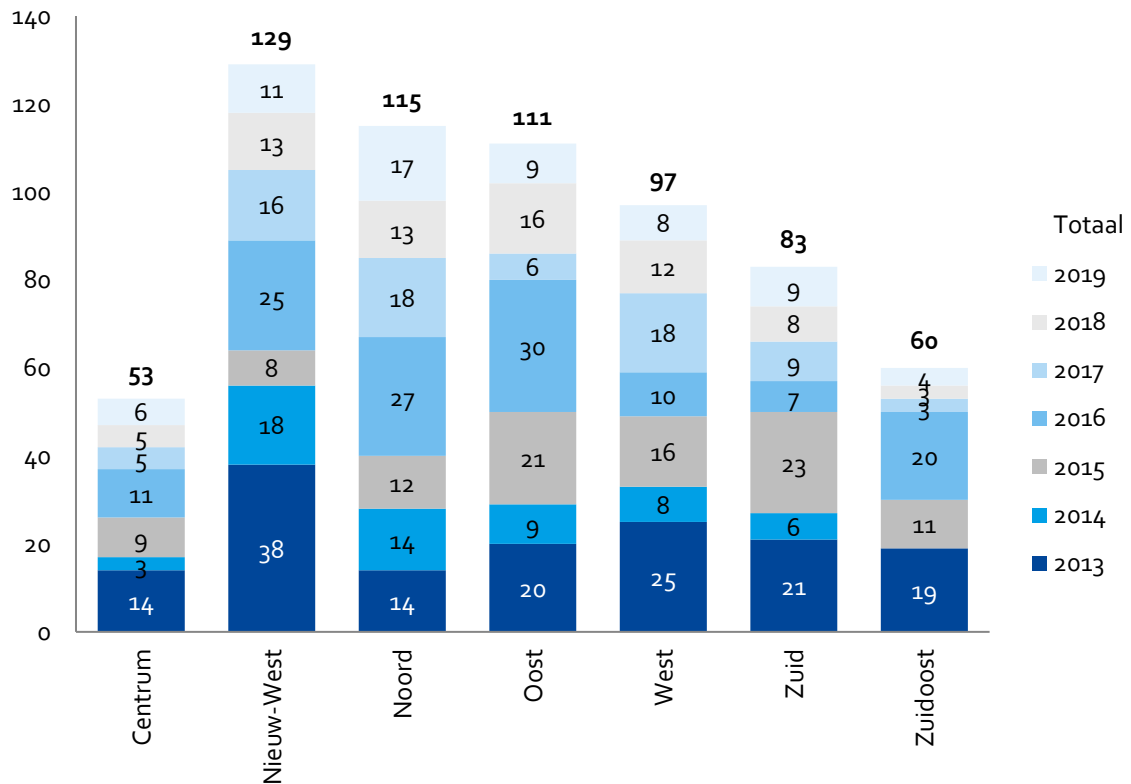
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totaal aantal signalen	151	58	100	130	75	70	64
Vastgestelde treiterzaken*	30	8	35	37	31	30	18

*Vastgestelde treiterzaken waarover ook het signaal in het betreffende jaar binnenkwam.

c. Signalen per stadsdeel

In grafiek 1 is een verdeling van de totaal ingestroomde signalen te zien naar stadsdeel. Sinds de start van de aanpak zijn de meeste signalen binnengekomen in stadsdelen Nieuw-West, Oost en Noord. In 2019 zijn de meeste signalen ingestroomd in Noord (17 signalen) en Nieuw-West (11 signalen).

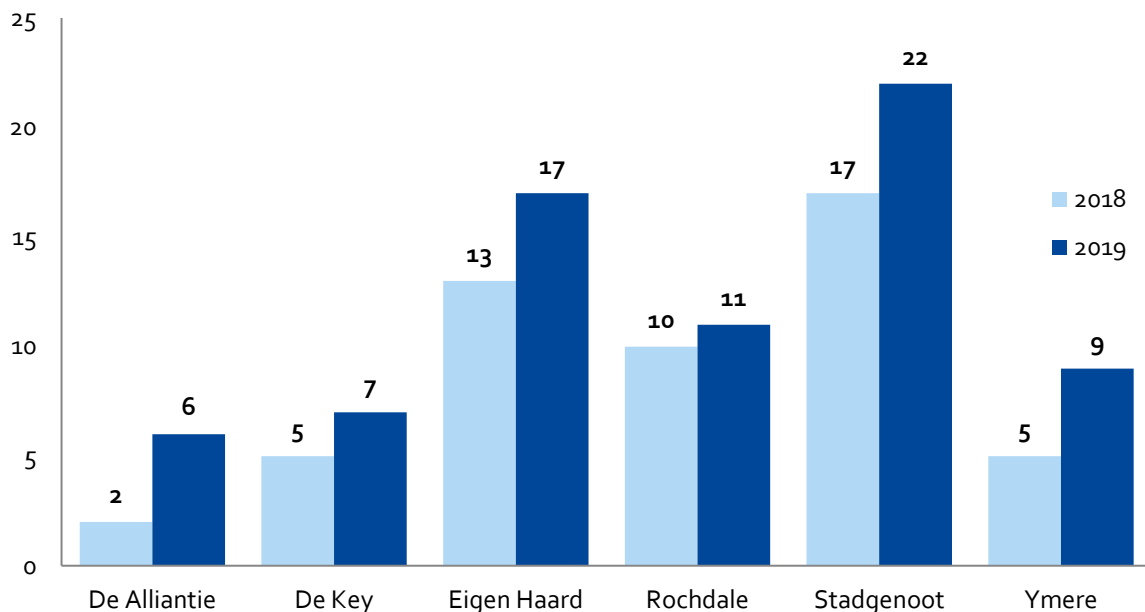
Grafiek 1. Instroom signalen van potentiële treiterzaken, naar stadsdeel (peildatum 07-01-2020)

d. Betrokken corporaties

In januari 2018 is de treiteraankpak overgegaan op een nieuw registratiesysteem. Sinds dit nieuwe registratiesysteem kunnen we zien bij welke casussen de corporaties zijn betrokken. In 2018 waren corporaties bij 48 casussen (van de 74) betrokken, in 2019 bij 68 casussen (van de 98). Naar verhouding bleef het aantal casussen waarbij corporaties betrokken zijn dus ongeveer gelijk: 65% van de casussen in 2018 en 69% van de casussen in 2019. Bij 3 casussen zijn meerdere corporaties tegelijk betrokken.

Grafiek 2. Aantal casussen per corporatie in 2018 en 2019

3.2 Overzicht caseload

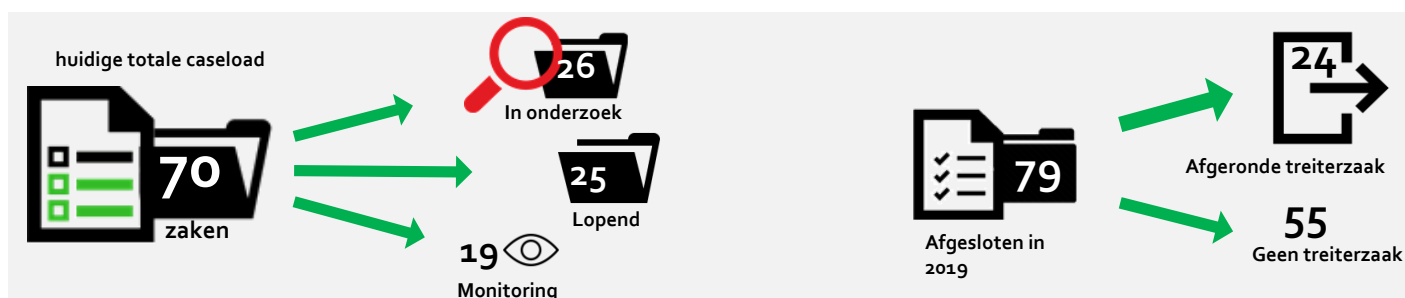
a. Caseload

Niet alleen het oplossen, maar ook het onderzoeken van potentiële treiterzaken vormt een belangrijk onderdeel van de caseload van de regisseurs. Doel van de onderzoeksfase is om vast te stellen of de signalen van de potentiële treiterzaken voldoen aan de criteria van de Treiteraankpak. Het aantal lopende treiterzaken én de zaken in onderzoek op de peildatum vormen samen de huidige caseload.

De huidige caseload betreft 70 zaken, waarvan 25 lopende treiterzaken en 26 zaken in onderzoek. Dit is een lichte daling ten opzichte van de caseload van 2018 (80 zaken). In 2019 zijn er 79 treiterzaken afgesloten, 24 daarvan zijn afgerond als treiterzaak en 55 bleken geen treiterzaak te zijn.

Bij de huidige caseload van 70 zaken zijn 239 personen betrokken. Hiervan zijn 84 aangeduid als treiteraank, 81 als slachtoffer en 62 als melder. Daarnaast zijn nog 2 personen aangeduid als veroorzaker overlast. Voor 10 personen is geen rol aangeduid, zij staan al bewoner geregistreerd.

Achtergrondkenmerken Treiteraankpak 2019

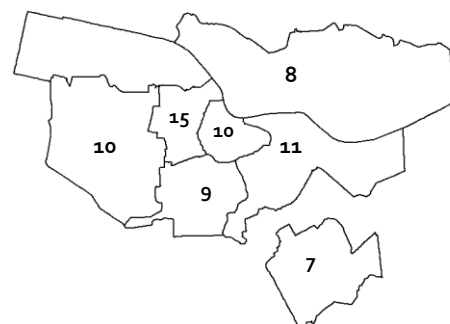

Bij de huidige caseload zijn 84 treiteraankers betrokken, daarvan is:
31% vrouw
69% man

Bij de huidige caseload zijn 81 slachtoffers betrokken, daarvan is
57% vrouw
42% man

Huidige caseload per stadsdeel

b. Looptijd treiterzaken

In onderstaande tabel is de looptijd van de 25 lopende treiterzaken weergegeven. Het gaat hier om het aantal maanden vanaf het moment dat de zaak is vastgesteld als treiterzaak en in regie is gekomen tot de peildatum. De looptijd van de vastgestelde treiterzaken in de huidige caseload varieert van minder dan een maand tot twee jaar, met uitzondering van één langlopende casus (43 maanden). Deze casus betreft een langere periode omdat we in afwachting zijn van de hoger beroepzaak van de strafzitting. Deze zaak is uitgesteld wegens de revalidatieperiode van de vermeende treiteraar.

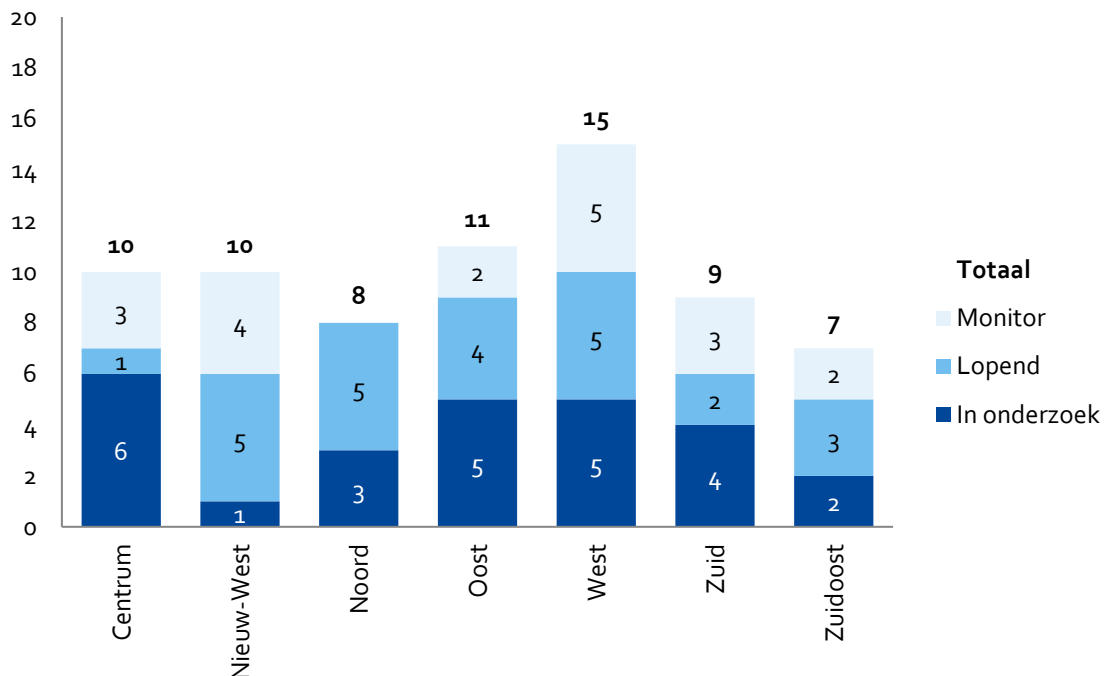
Tabel 3. Looptijd treiterzaken huidige caseload, vanaf datum in regie tot peildatum (07-01-2020)

Looptijd	Aantal
0 maanden	1
1 tot 6 maanden	7
7 tot 12 maanden	8
13 tot 24 maanden	8
43 maanden	1
Totaal	25

c. Caseload per stadsdeel

In de grafiek hieronder is de caseload van 70 zaken per stadsdeel te zien en welke status de zaken hebben. Van de stadsdelen is de totale caseload het hoogst in West met 15 zaken. Noord, Nieuw-West en West hebben de meeste lopende zaken en in Centrum, Oost en West zijn de meeste zaken in onderzoek.

Grafiek 3. Huidige status van huidige caseload per stadsdeel (peildatum 07-01-2020)

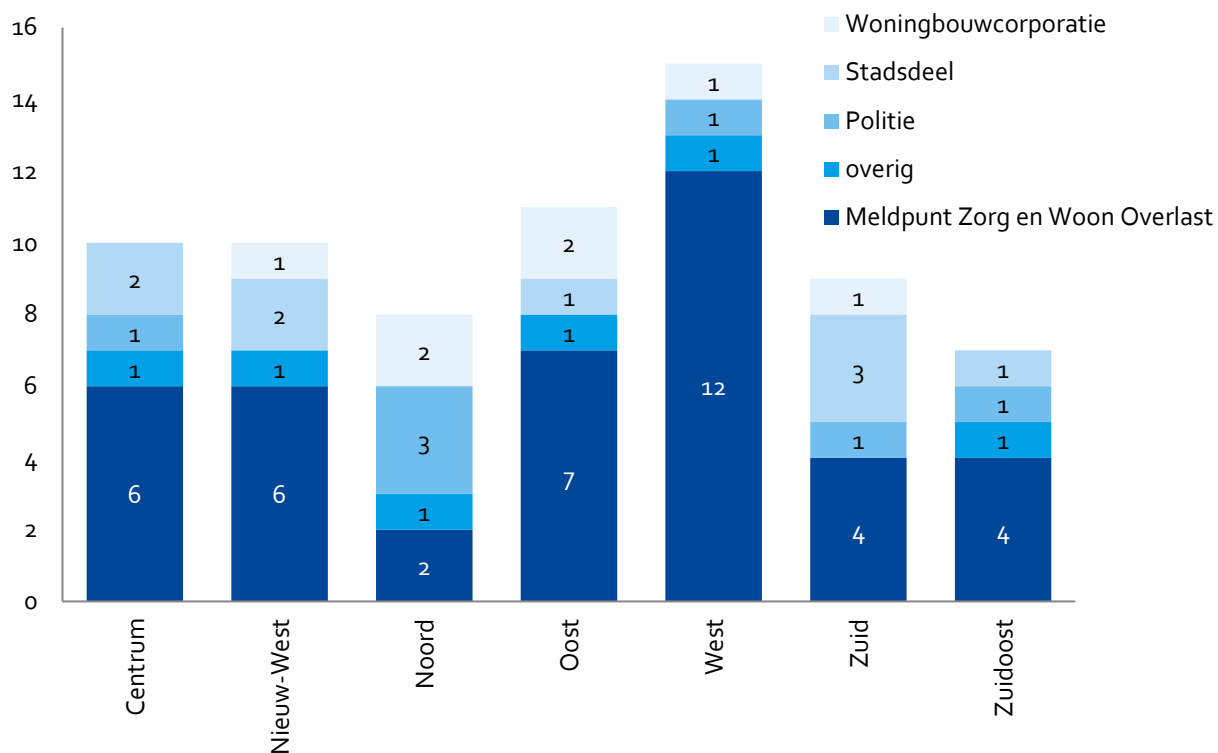

d. Afkomst signalen per stadsdeel

In 2019 komen meldingen van potentiële treitercasussen het vaakst vanuit het Meldpunt Zorg en Woonoverlast. Van de stadsdelen komen de meeste signalen binnen in West, gevolgd door Oost.

Grafiek 4. Aantal eerste signalen van caseload per stadsdeel en locatie van binnenkomst (peildatum 07-01-2020)

3.3 Afgesloten treiterzaken

a. Looptijd afgesloten treiterzaken

In onderstaande tabel is voor de in 2019 afgeronde treiterzaken weergegeven hoe lang deze hebben gelopen. Het gaat hier om het aantal maanden vanaf het moment dat de zaak is vastgesteld als treiterzaak en in regie is gekomen tot de datum waarop de zaak is afgesloten. Daartussen kan het zijn dat een zaak een bepaalde periode in monitoring is geweest, dit geldt bijvoorbeeld voor de vijf zaken die langer dan een jaar hebben gelopen.

Twee treiterzaken die in 2019 zijn afgesloten ontbreken in dit tabel. Dit zijn treiterzaken die zijn overgedragen vanuit een ander stadsdeel op het moment dat de regie al was afgerond en de zaak in monitoring was. Deze zaken hebben langer dan een jaar gelopen.

Tabel 4. Looptijd in 2019 afgesloten treiterzaken

Looptijd	Aantal
3-6 maanden	7
7-12 maanden	10
Langer dan een jaar	5
Totaal	22

b. Resultaat in 2019 afgesloten zaken

Van de 24 in 2019 afgesloten treiterzaken zijn 22 zaken (92%) met positief resultaat afgerond: in de meeste gevallen doordat de treiteraer zijn gedrag heeft aangepast, dan wel is verhuisd zonder dat daarvoor een kort geding nodig was. In één geval is naast de treiteraer ook het slachtoffer verhuisd. Wegens de hoge lijdensdruk van het slachtoffer is er een aanbod gedaan voor een andere woning en is er eenmalig afgeweken van het uitgangspunt van de Treiteraer aanpak.

92%
positief afgesloten

Tabel 5. Afgesloten treiterzaken 2019 (peildatum 07-01-2020)

Resultaat afgesloten zaken	Aantal
gedrag treiteraer aangepast	11
treiteraer verhuisd (geen ontruiming)	7
treiteraer ontruimd	3
verdere aanpak in kader van jeugd - of burenoverlast	1
slachtoffer en treiteraer verhuisd	1
overig	1
Totaal	24

Van de drie vermeende treiteraers die zijn ontruimd is het verblijfadres onbekend. Vijf van de zeven vermeende treiteraers zijn verhuisd met een herhuisvestingstraject. Dit is een laatste kans waarbij het huurcontract op naam van het Leger des Heils komt met bijbehorende begeleiding van Restart. Indien bij de evaluaties naar voren komt dat er geen sprake meer is van overlast en andere zorgen wordt het huurcontract na een periode van een jaar "omgeklapt" naar een huurcontract op eigen naam. De overige twee zijn binnen Amsterdam met een extra aanhangsel op het huurcontract verhuisd.

Bijlage 1 Criteria en werkwijze van de Treiteraankpak

Bijgaand het overzicht van de criteria van de Treiteraankpak en een beknopt overzicht van de werkwijze van de Treiteraankpak.

Criteria

Er zijn vijf criteria waaraan een casus moet voldoen om als treiterzaak te worden aangemerkt:

- 1) herhaaldelijk wangedrag en/of intimidatie;
- 2) (bewust) gericht tegen specifieke personen of huishoudens;
- 3) speelt zich af in de directe woon- of werkomgeving van de slachtoffer(s);
- 4) vermoedelijke veroorzaker is een direct omwonende of persoon uit de buurt;
- 5) het slachtofferschap is onbetwist.

Werkwijze

Elk stadsdeel heeft een regisseur die de regie voert op treiterzaken. De werkwijze van de aanpak kan grofweg in vier fases worden verdeeld:

- 1) Potentiële treiterzaken herkennen met als resultaat: de zaken worden door corporaties, politie en het Meldpunt voor onderzoek en duiding aangemeld bij de regisseur;
- 2) Onderzoeksfase met als resultaat: de vaststelling door de regisseur of er inderdaad sprake is van een treiterzaak;
- 3) Treiterzaken oplossen met als resultaat: het treiteren is gestopt en het slachtoffer kan weer rustig wonen op hetzelfde adres;
- 4) Monitoren en nazorg om te zorgen dat de situatie stabiel blijft, treiteraars niet in herhaling vallen en slachtoffers de gewenste zorg en ondersteuning krijgen.